

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор
Гійченського ЗЗСО
I-III ступенів
Рава-Руської міської ради
Львівського району
Львівської області
_____ Галина ФЕДЮК

**Завдання підсумкових контрольних робіт
річного оцінювання за курс 10 класу з біології
10 клас (екстернат)
2025/2026 н.р.**

Завдання склав вчитель біології Яцків Ярослав Адамович
Пояснювальна записка
до річного оцінювання з біології
(10 клас екстернат)

Перевіряються знання в учня змісту біології: вміння характеризувати біорізноманіття живих організмів, розуміння способів утворення органічних речовин, закономірностей успадкувань; знання впливу способу життя на формування людського організму та репродуктивне здоров'я.

Завдання складаються та оцінюються таким чином:

№ завдання	Вид завдання	Кількість завдань	Система оцінювання	Кількість балів
I	Завдання з вибором однієї правильної відповіді	6	по 0,5 балу за правильну відповідь	3
II	Завдання з вибором декількох правильних відповідей	3	по 1 балу за правильну відповідь	3
III	Завдання на встановлення відповідності, послідовності	2	по 1,5 бали за правильну відповідь	3
IV	Завдання відкритої форми	1	3	3

Всього 12 балів.

Кількість отриманих балів становить бал річного оцінювання.

Завдання згруповані в 4 варіантах.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор
Гійченського ЗЗСО
I-III ступенів
Рава-Руської міської ради
Львівського району
Львівської області
_____ Галина ФЕДЮК

Завдання до річного оцінювання з біології
(10 клас екстернат)

I варіант

I рівень

Завдання 1-6 мають лише одну правильну відповідь. Оберіть правильний варіант та позначте його.

Кожне завдання I рівня оцінюється в 0,5 бали. За правильно виконані завдання ви можете отримати 3 бали.

- 1. Назвіть організми, яким притаманні рефлекси:**
а) гриби; б) прокаріоти; в) тварини; г) рослини.
- 2. Визначте найвищий рівень організації живої матерії:**
а) популяційно-видовий; б) екосистемний; в) біосферний; г) організмівий.
- 3. Укажіть атом, який входить до складу молекули гемоглобіну:**
а) купрум; б) калій; в) фосфор; г) ферум.
- 4. Укажіть сполуки, при розщепленні яких виділяється найбільше енергії:**
а) ліпіди; б) білки; в) вуглеводи; г) нуклеїнові кислоти.
- 5. Тип живлення органічними речовинами тіл мертвих організмів або продуктів їхньої життєдіяльності:**
а) паразитизм; б) сапрофагія; в) фітофагія; г) хижацтво.
- 6. Назвіть науку, яка вивчає процеси життєдіяльності організмів:**
а) зоологія; б) ботаніка; в) фізіологія; г) генетика.

II рівень

Завдання 7-9 мають декілька правильних відповідей. Оберіть правильні варіанти відповідей.

Кожне завдання II рівня оцінюється в 1 бал. За правильно виконані завдання ви можете отримати 3 бали.

- 7. Назвіть сполуки, які належать до вуглеводів:**
а) міозин; б) крохмаль; в) глюкоза; г) вода; д) глікоген.
- 8. До Альвіолят відносять:**
а) малярійного плазмодія; б) токсоплазму; в) інфузорію дідінію; г) трипаносому; д) пеніцил.
- 9. Які науки займаються вивченням організмів на рівні організації живої матерії:**
а) зоологія; б) екологія; в) біохімія; г) ботаніка; д) мікологія.

III рівень

За правильно виконане завдання ви можете отримати 1,5 бали.

- 10. Встановіть відповідність між нестачею в організмі певного вітаміна та хворобою:**

A) Бері-бері	1)	B1
Б) Цинга	2)	C
B) «Куряча сліпота»	3)	A
Г) Рахіт	4)	D
	5)	E

- 11. Встановіть відповідність між таксономічними одиницями та систематичними групами, до яких відноситься нарцис білий**

А) Відділ	1) Нарцис білий
Б) Клас	2) Нарцис
В) Рід	3) Однодольні
Г) Вид	4) Покритонасінні
	5) Еукаріоти

IV рівень

Завдання IV рівня оцінюються в 3 бали. (Творче завдання)

12. Визначити довжину гена, що кодує білок нормального гемоглобіну, який у своєму складі містить 287 амінокислот?

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор

Завдання до річного оцінювання з біології
(10 клас екстернат)

II варіант

I рівень

Завдання 1-6 мають лише одну правильну відповідь. Оберіть правильний варіант та позначте його.

Кожне завдання I рівня оцінюється в 0,5 бали. За правильно виконані завдання ви можете отримати 3 бали.

- 1. Назвіть нітратну основу, характерну лише для РНК:**
а) гуанін; б) цитозин; в) урацил; г) тимін.
- 2. Ферменти виконують таку функцію:**
а) енергетичну; б) каталітичну; в) структурну; г) теплоізоляційну.
- 3. У сперматозоїдах людини статевих хромосом:**
а) 1; б) 2; в) 23; г) 46.
- 4. Ділянка гена, що містить потрібну інформацію про структуру білка:**
а) інтрони; б) екзони; в) термінатор; г) промотор.
- 5. До царства Віра не належать:**
а) віруси; б) пріони; в) процісти; г) віроїди.
- 6. Місце розташування алелів певного гена на хромосомі:**
а) локус; б) гомозигота; в) гетерозигота; г) гістон.

II рівень

*Завдання 7-9 мають декілька правильних відповідей. Оберіть правильні варіанти відповідей.
Кожне завдання I рівня оцінюється в 1 бал. За правильно виконані завдання ви можете отримати 3 бали.*

- 7. Ознаки людини, які успадковуються зчеплено зі статтю, – це:**
А) дальтонізм; Б) група крові;
В) гемофілія; Г) колір очей.
- 8. Знайдіть правильні твердження щодо білків:**
А) у травному тракті білки розщеплюються до амінокислот;
Б) в організмі людини білки ніколи не відкладаються про запас;
В) продукти розпаду білків виводяться з організму через нирки, легені та шкіру;
Г) білки містяться переважно в їжі тваринного походження.
- 9. Укажіть спільні риси всіх живих організмів:**
А) здатність до фотосинтезу; Б) обмін речовин;
В) існування у водному середовищу; Г) клітинна будова;
Д) розмноження; Е) стала температура тіла.

III рівень

Установіть відповідність (1,5б)

- 10. Установіть відповідність між термінами та їх визначеннями:**
1) Дроблення А) Формування зародка з 3-ма зародковими листками
2) Гастрюляція Б) Утворення бластоцисти
3) Плацентація В) Прикріплення зародка до стінок матки
4) Імплантація Г) Утворення тканин й органів

11. Встановіть відповідність між назвами спадкових хвороб та порушеннями, що їх викликають

1) Синдром Дауна	А) Делеція короткого плеча 5-ї хромосоми
2) Синдром котячого лементу	Б) 47 хромосом, зайва хромосома у 21-й парі
3) Синдром Патау	В) 47 хромосом, зайва хромосома у 13-й парі
4) Синдром Клайнфельтера	Г) 47 хромосом, зайва статева хромосома ХХУ
	Д) 47 хромосом, зайва хромосома у 1-й парі

IV рівень

Завдання IV рівня оцінюються в 3 бали. (Творче завдання)

12. Що я можу зробити для збереження рослинного світу?

Директор
Гійченського ЗЗСО
I-III ступенів
Рава-Руської міської ради
Львівського району
Львівської області
_____ Галина ФЕДЮК

Завдання до річного оцінювання з біології
(10 клас екстернат)

III варіант

I рівень

Завдання 1-6 мають лише одну правильну відповідь. Оберіть правильний варіант та позначте його.

Кожне завдання I рівня оцінюється в 0,5 бали. За правильно виконані завдання ви можете отримати 3 бали.

1. Позначте біологічну дисципліну, що вивчає життя на клітинному рівні:

- А) екологія Б) зоологія В) цитологія Г) палеонтологія.

2. Який із чинників обмежує вільне схрещування в популяціях:

- А) ізоляція Б) природний добір
В) хвилі життя Г) мутаційний процес

3. Скільки типів гамет утворює гетерозиготна за двома ознаками особина:

- А) 2 Б) 4 В) 6 Г) 8

4. Оберіть основне джерело комбінаційної мінливості:

- А) мутації Б) модифікації
В) кросинговер Г) реплікація

5. Вкажіть шлях проникнення в організм людини вірусу тайгового енцефаліту:

- А) повітряно-крапельний Б) через покриви тіла
В) з їжею та водою Г) за участі переносників

6. Процес фіксації CO₂ під час фотосинтезу відбувається у:

- А) стромі хлоропласта Б) мембрані тилакоїда
В) цитоплазмі Г) мембрані хлоропласта

II рівень

Завдання 7-9 мають декілька правильних відповідей. Оберіть правильні варіанти відповідей.

Кожне завдання II рівня оцінюється в 1 бал. За правильно виконані завдання ви можете отримати 3 бали.

7. Порушення обміну речовин в організмі людини зумовлені:

- А) нестачею надходження хімічних елементів, речовин;
Б) відсутністю деяких хімічних елементів у складі їжі;
В) надлишком надходження хімічних елементів, речовин;
Г) обмін речовин не залежить від кількості надходження хімічних елементів, речовин.

8. До саморегуляції належать:

- А) розмноження суниці вусами
Б) регенерація кінцівки пуголовка
В) підтримка сталої температури тіла
Г) підтримка показника рівня цукру в крові
Д) поділ клітин бактерії
Е) зростання частин кістки після перелому
Є) підтримка певної концентрації йонів у клітині

9. Назвіть сполуки, які належать до вуглеводів:

а) міозин; б) крохмаль; в) глюкоза; г) вода; д) глікоген.

III рівень

Установіть відповідність, послідовність (1,5б)

10. Установіть відповідність між відділами рослин і представниками:

А) Мохоподібні,	1) ламінарія, саргасум,
Б) Покритонасінні,	2) сфагнум, зозулин льон,
В) Голонасінні,	3) кипарис, ялиця,
Г) Папороті ,	4) шипшина, ромашка,
	5) щитник чоловічий, орляк

11. Установіть відповідність між функціональним процесом і рівнем організації живої матерії:

1) догляд зграї за потомством,	А) екосистемний,
2) мейоз,	Б) популяційно – видовий,
3) нервова регуляція функцій,	В) організмів,
4) кругообіг речовин й енергії,	Г) клітинний,
	Д) молекулярний.

IV рівень

Завдання IV рівня оцінюються в 3 бали. (Творче завдання)

12. Опишіть функції клітинної стінки?

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор
Гійченського ЗЗСО
I-III ступенів
Рава-Руської міської ради
Львівського району
Львівської області
_____ Галина ФЕДЮК

Завдання до річного оцінювання з біології
(10 клас екстернат)

IV варіант

I рівень

Завдання 1-6 мають лише одну правильну відповідь. Оберіть правильний варіант та позначте його.

Кожне завдання I рівня оцінюється в 0,5 бали. За правильно виконані завдання ви можете отримати 3 бали.

1. До неклітинних форм життя належать:

А) тварини; Б) віруси; В) рослини; Г) гриби.

2. Які речовини потрібні для автотрофного живлення картоплі:

А) білки й олії; Б) кисень й вода; В) вода та вуглекислий газ; Г) вуглеводи і мінеральні солі .

3. Захворювання на цингу виникає при нестачі в організмі вітаміну:

А) С ; Б) В 12; В) В 1; Г) D.

4. Перевищення йонів фтору у воді призводить до захворювання:

А) холера; Б) гельмінтоз; В) флюороз; Г) рахіт.

5. Який тип успадкування такої ознаки як гемофілія людини:

А) аутосомно-домінантний; Б) Х-зчеплений доміантний;
В) аутосомно-рецесивний; Г) Х-зчеплений рецесивний.

6. Оберіть основне джерело комбінаційної мінливості:

А) реплікація; Б) модифікація; В) кросинговер; Г) мутації.

II рівень

Завдання 7-9 мають декілька правильних відповідей. Оберіть правильні варіанти відповідей.

Кожне завдання I рівня оцінюється в 1 бал. За правильно виконані завдання ви можете отримати 3 бали.

7. Які із запропонованих тканин відносяться до тканин рослин:

а) покривна; в) провідна; б) сполучна; г) механічна; д) основна.

8. Вкажіть органели, що характерні для прокариот:

а) джгутики; в) мітохондрії; б) комплекс Гольджі; г) рибосоми. д) центріолі

9. Позначте організми автотрофи:

а) тварини; г) рослини; б) гриби; д) евгена зелена. в) віруси;

III рівень

Установіть відповідність (1,5б)

10. Установіть відповідність між термінами та їх визначеннями:

1. Овуляція	А. Обмін ділянками між гомологічними хромосомами
2. Синкаріогамія	Б. Вихід яйцеклітин з яєчника
3. Кросинговер	В. Злиття ядер чоловічої та жіночої гамет
4. Еякуляція	Г. Цитоплазматичний розподіл
	Д. Сім'явипорскування

11. Встановіть відповідність між групами мутацій та дією, яку вони спричиняють.

1. Летальні	А. Спочатку знижують, а потім підвищують життєдіяльність
2. Сублетальні	Б. Не впливають на життєдіяльність
3. Нейтральні	В. Знижують життєдіяльність
4. Корисні	Г. Спричиняють загибель організмів
	Д. Підвищують життєдіяльність

IV рівень

Завдання IV рівня оцінюються в 3 бали. (Творче завдання)

12. Яким чином алкоголь і нікотин впливають на розвиток плода?